

341.531

(497.1)

D

ФИНАНСИЈСКИХ ЗАКОНА

УРЕДИО

СТ. ДЕВЕЧЕРСКИ

Св.

38.

ЗАКОН

О

ДРЖАВНИМ МОНОПОЛИМА

38. Св. | ЗБИРКА ФИНАНСИЈСКИХ ЗАКОНА | Св. 38.
УРЕДИО
ЖИВ. СТ. ДЕВЕЧЕРСКИ

у нови инвентар бр. ~~2228~~ 2294
јануара 1942 год.
Београд. 3

ЗАКОН

О

ДРЖАВНИМ МОНОПОЛИМА

(МОНОПОЛСКИ ЗАКОН)

СРЕДИО

ЖИВ. СТ. ДЕВЕЧЕРСКИ

виши инспектор Мин. Финанса

~~БИБЛИОТЕКА
Министарства Правде
Бр. 4229.-~~

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1
1932

Јур. бр.
39065

За Штампарију „ПРИВРЕДНИК“
Кнез Михаилова Бр. 3. — Београд
Телефон 21-450.
Благојевић Д. Живојин, Кондина
ул. Бр. 10.

НА ЗНАЊЕ

Примедбе под насловом „Посебне напомене“ нису саставни део закона, већ личне примедбе уредника ове књиге даће ради ближег објашњења извесних места и ради узореза на везу између појединих параграфа закона.

Писац

**ЗАКОН
О ДРЖАВНОМ МОНОПОЛУ**

(М. 3.)

ГЛАВА ПРВА

Уводна наређења

§ 1.

(¹) Право монопола припада држави.

(²) Овај Закон обухвата државни монопол дувана, цигарпапира, жижица, вештачких упалача и ужегача као и кремена за њихово паљење, петролеума и соли.

Посебне напомене

Видите § 145. овог Закона.

§ 2.

(¹) У име државе управља монополима поменути у § 1, став 2, овог закона, „Самостална Управа Државних Монопола Краљевине Југославије“ (у даљем тексту закона скраћено „Монополска Управа“), која је самостална установа а стоји под надзором Министра финансија.

(²) Устројство и надлежност Монополске управе прописује Уредба о Самосталној упра-

ви државних монопола по наређењима члана 10 Закона о конверзији државних дугова од 8 јула 1895 и накнадних закона о државним зајмовима, за које су заложени државни монополски приходи.

Посебне напомене уз овај члан

Закон о конверзији држ. дугова од 8. јула 1895 год.

Члан 10. — „Управни одбор нове монополске управе управља потпуно самостално монополимa и одређеним дохотцима како то буде прописано уредбом, коју ће израдити сам управни одбор. Та уредба Монополске управе важиће као Закон, пошто је Влада Његовог Величанства одобри, и тако једном одобрена Уредба не може се мењати без пристанка Владе и Монополске управе“.

§ 3.

(1) Некретнине и инвентар Монополске управе сачињавају основну главницу, а остала имовина (готовина, потрошни материјал, сировине, полупрерађевине, готова роба и потраживања) обртну главницу.

(2) Основна главница повећава се инвестицијама извршеним на терет буџета или из вишкова монополских прихода или из зајмова, а умањује се редовним годишњим отписима због опадања њене вредности редовном употребом, односно ванредним отписима због елементарних штета или промењених привредних или производних прилика.

(3) Обртна главница служи за набавку потрошног материјала, сировина, полупрерађе-

вина и готове робе, за давање позајмице произвођачима монополисаних предмета, за давање на почек дуванских прерађевина и осталих монополисаних предмета закупцима великопродаје, малопродавцима и препродавцима у иностранству, као и за учешће у оним приватним предузећима која израђују или прерађују предмете потребне за пословање Монополске управе.

(4) Обртна главница мења се према потребама и обиму пословања. Њено повећање врши се дотацијом из државног буџета, или из вишкова монополских прихода или из зајмова, а умањује се отплатама држави.

§ 4.

(1) Монополска управа образује ове фондове :

I) Фонд по члану 13 Закона о конверзији државних дугова од 8 јула 1895 године;

II) Фонд за отплату главнице према члану 9 уговора о 6¹/₄ монополском зајму од 22 новембра 1928;

III) Фонд за осигурање против пожара и других штета, у који се уноси из буџетских кредита годишње 2⁰/₀₀ (два од хиљаде) од вредности инвентара и некретнина, изузевши вредност земљишта, као и вредност сировина, полупрерађевина и готове робе, док фонд не достигне износ од 100,000.000.— динара;

IV) Фонд за сузбијање монополских кривица, у који се уносе:

1) износи наплаћених новчаних казни за монополске кривице (§§ 101, 102 и 103) по одбитку кривичних и осталих трошкова;

2) износи добијени од продаје заплењених монополисаних предмета, у колико је њихова продаја по овоме закону предвиђена и могућа, односно износи по процени Монополске управе; у колико их је она утрошила;

3) износи добијени од продаје осталих заплењених предмета и ствари (§ 104, став 1);

4) износи казни наплаћених од закупаца великопродаје монополских предмета за повреду и неизвршење уговора о закупу;

5) износи који овом фонду буду додељени буџетом или специјалним законима;

6) приходи фонда.

V) Фонд за подизање дуванских сушница, у који се уноси разлика између стварних издатака око откупа дувана и износа наплаћених од садилаца дувана по § 46 овог закона. Овај фонд служи за давање безкаматних позајмица сациоцима дувана за подизање сушница.

(²) Нови фондови, за које се укаже потреба, образоваће се по одобрењу Министра финансија на предлог Монополске управе.

Закон о конверзији држ. дугова од 8. јула 1895 год.

Члан 13. — „Управа пак дужна је да сваког месеца предаје главној државној благајни све оне суме које претичу преко једне дванаестине од целокупне суме потребне за плаћање ануитета конвертисаног зајма. Од ових месечних вишкова задржаваће управни одбор по једну петину све донде, докле управина благајна не буде подмирена фондом од

најмање 750.000.— динара, које ће бити одређен на то да месечно попуњује могуће мање оних сума које су својом дванаестином одређене за годишњину зајма“.

§ 5.

Готовина фонда по члану 13 Закона о конверзији државних дугова од 8 јула 1895 године улаже се код Народне банке, а готовина осталих фондова на приплод код Државне хипотекарне банке или ће се употребити за куповину државних или државом гарантованих хартија од вредности.

Посебне напомене

Видети посебне напомене уз § 4 овога Закона

§ 6.

(1) Из фонда за сузбијање монополских кривица Монополска управа исплаћиваће:

1) трошкове за организовање и одржавање обавештајне службе у циљу сузбијања монополских кривица;

2) трошкове за спровођење криваца и њихово издржавање у притвору, затвору или болници ако је буџетски кредит на ове сврхе исцрпљен;

3) нарочите награде потказивачима и хватачима и у случају да се кривично решење није могло донети, односно није могла новчана казна наплатити, као и помоћ њима и њиховим породицама, ако пострадају због потказивања или хватања криваца;

4) остале издатке у циљу сузбијања монополских кривица.

(2) Ближе одредбе за издавање новца из Фонда за сузбијање монополских кривица као и за руковање тим фондом прописује министар финансија на предлог Монополске управе.

(3) За одлуке о издацима из Фонда за сузбијање монополских кривица по претходним ставовима 1 и 2 није потребна претходна сагласност Главне контроле.

§ 7.

(1) Где год је у овом закону прописано да се на неки монополски предмет плаћа монополска такса или да за такве предмете постоји продајна цена, њихову висину одређује Министар финансија на предлог Монополске управе.

(2) Нико не сме да продаје монополисане предмете скупље или јефтиније од одређене им продајне цене.

§ 8.

(1) На предмете из § 1, став 2, овог закона, које увози Монополска управа, неће се приликом увоза наплаћивати никаква државна ни самоуправна дажбина.

(2) На приходе од малопродаје монополисаних предмета са одређеном продајном ценом њихов малопродавац не подлежи плаћању непосредних пореза и самоуправних приреза као ни других државних и самоуправних такса и дажбина. Исто тако не подлеже плаћању никаквих државних самоуправних такса

малопродавачке таблице издања Монополске управе ни објаве и огласи за продају монополских предмета.

(3) У случају повишења продајних цена монополисаних предмета које су одређене у смислу § 7 став 1, наплаћиваће се разлика по условима које прописује министар финансија на предлог Монополске управе, а у случају смањења цена надокнадиће се разлика само великопродавцима и малопродавцима.

(4) На монополске предмете који се извозе, не плаћа се монополска такса.

Посебне напомене

За допуштење продаје дувана на ситно, цигарпапира, денатурисаног алкохола, поштанских и таксених вредности и монополисаних хартија плаћа се такса По Т.бр. 235. таксене тарифе Зак. о таксама.

§ 9.

(1) Свако лице, које улази у Краљевину Југославију, или које пролази кроз њу, дужно је код првог царинског прегледа пријавити монополисане предмете које носи собом.

(2) Без плаћања монополске таксе свако лице може унети за сопствену употребу највише: 20 грама крижаног дувана или 20 комада цигарета или 5 цигара или 20 грама бурмута, до 30 листића цигар папира и једну кутију жижица. Овом повластицом не могу се користити двовласници на граници као ни становници пограничних места.

(3) Ко има веће количине од означених у предњем ставу, дужан је на вишак платити

монополисану таксу. Ако је не плати, царинарница ће му тај вишак одузети без накнаде. Ако положи новац за поштанске трошкове, послаће се одузете количине у иностранство на адресу коју означи.

(4) Страни путници, који привремено долазе у Краљевину Југославију, не подлеже плаћању монополске таксе на један упаљач и један кремен за своју личну употребу као и на електрични упаљач на аутомобилу.

(5) Лице код кога се при царинском прегледу нађе непријављени монополисани предмети, казниће се по царинским прописима.

Посебне напомене

Видети прописе § 101—121 овога Закона.

§ 10.

(1) Појединачне или опште дозволе за увоз монополисаних предмета даје Монополска управа, уз наплату монополске таксе и под условима које она пропише.

(2) Без дозволе Монополске управе и без наплаћања монополске таксе могу се увозити монополисани предмети намењени за непосредну потребу:

1) Краља и чланова Краљевског дома;

2) страних суверена и поглавара држава за време њиховог задржавања у Краљевини Југославији, под условом узајамног поступања (реципроцитета);

3) дипломатских особа акредитованих код Н. В. Краља Краљевине Југославије (Апостолски нунције, посланици и отправници по-

слова), по мери повластица које уживају дипломатске особе Краљевине Југославије акредитоване код страних суверена или поглавара државе .

Посебне напомене

I Молбе ове врсте из тачке (1) нападају под плаћање таксе из Т.бр. 1. таксене тарифе а дозволе из Т.бр. 5. таксене тарифе Закона о таксама.

II Да би се знало да ли постоји однос из тачке (2) под 3) овог § треба се обавештавати преко Министарства Спољних Послова.

§ 11.

На монополисане предмете, у било којој количини, на бродовима, који плове по нашем прибрежном (територијалном) мору или се задржавају у нашим мртвим или живим лукама, имају се применити аналогно царинско поморски прописи.

§ 12.

(1) Са монополисаним предметима који се налазе у међународним возовима или колима (кола за спавање, кола за ручавање и слично) поступиће се по царинским прописима.

(2) На исти начин поступиће се са монополским предметима, који се налазе на авионима или ваздушним бродовима у међународном саобраћају, за време њиховог задржавања на подручју Краљевине Југославије.

Посебне напомене

Код овог § проучите и прописе Т.бр. 234 таксене тарифе Закона о таксама.

§ 13.

(1) Монополска управа има право да откупи приватне творнице и радионице, којима је одобрена производња или прерада монополисаних предмета.

(2) Откуп из претходног става врши се под условима и по процени комисије коју сачињавају: управник државних монопола, по један члан Државног савета и Главне контроле, које одређује претседник Министарског савета, заступник територијално надлежне трговачко-индустријско занатске коморе и заступник предузећа, које се откупљује.

(3) Комисији из претходног става претседава управник државних монопола, а рад је комисије пуноважан кад су присутна бар четири члана. Њена процена и одлука о откупним условима, донета већином гласова, правоснажна је и обавезује Монополску управу и власника предузећа, које се откупљује.

ГЛАВА ДРУГА

Монопол дувана

1 Појам дувана

§ 14.

Под дуваном подразумева се свака биљка која спада у врсту »*Nicotiana*« као и сви њени делови и њене прерађевине.

2 Обим монопола дувана

§ 15.

Монополска управа има искључиво право да одобрава, надзире и руководи целокупну садњу, откуп, прераду, продају, увоз и извоз дувана према наређењима овога закона.

3 Садња дувана

§ 16.

Нико без претходне дозволе Монополске управе не може садити ни гајити дуван.

§ 17.

Монополска управа по одобрењу министра финансија одређује крајеве у којима се дуван може садити, број струкова који се могу засадити, како за њене потребе тако и за извоз, као и начин, услове и цене за откуп дувана засађеног за њене потребе. Ове одредбе објављује Монополска управа у „Службеним новинама“ најдаље до 31 децембра сваке године за наредну годину.

§ 18.

Садња дувана дозвољаваће се само на земљиштима за које Монополска управа из искуства зна или за које испитивањем утврди, да се на њима може производити дуван погодан за њене потребе. У погледу садње дувана за извоз важе наређења § 50 овог закона.

§ 19.

(1) У општинама, на подручју којих се налазе земљишта погодна за садњу дувана, дозволиће се садња само ако за њу буде пријављено бар 500.000 ситнолисних или 200.000 крупнолисних струкова.

(2) Изузетно у крајевима оскудним у зиратној земљи може се, на подручју појединих општина, дозволити и садња мањег броја струкова од оног поменутог у претходном ставу. Овај изузетак важи и за општине са новом садњом дувана, али само за прве две године.

(3) Најмањи број засађених струкова по једној дозволи може бити код крупнолисних врста 5.000, а код ситнолисних 10.000 струкова. У Приморској и Зетској бановини најмањи број за крупнолисне дуване може бити 2.000, а за ситнолисне 5.000 струкова.

§ 20.

(1) Пријаве за садњу дувана предају се општини сваке године током јануара. У пријави мора пријавник означити земљиште на коме жели да сади дуван, број струкова који ће засадити на сваком земљишту, а у реонима у којима је дозвољена садња дувана и за извоз, да ли жели садити дуван за монополску управу или за извоз.

(2) Општина овериће у пријави истинитост садржине и потписа и доставиће је надлежној Дуванској станици најдаље до 5 фебруара исте године.

(3) Дуванске станице дужне су, најдаље до конца фебруара, издати пријавницима којима се садња одобрава, дозволу с означењем земљишта и броја струкова, а пријавницима којима садња није одобрена, саопштити разлоге због којих су одбијени.

(4) Против решења Дуванске станице може се пријавник жалити надлежном Монополском инспекторату, а где овога нема, Монополској управи у року од 10 дана. На поднетој жалбу има се донети решење у року од 10 дана, против којег нема места даљем правном леку.

Посебне напомене

I За пријаве из тачке (1) није прописана никаква посебна такса у Закону о таксама, а нису ни ослобођене од таксе

овим законом, те, према томе, имају се сматрати као обичне претставке упућене државној власти, јер по њима решава и одлуку доноси Дуванска станица.

II На жалбе из тачке (4) овог § треба лепити таксу из Т.бр. 6. таксене тарифе Закона о таксама.

III Кад се жалбе изјављују на рад комисије за откуп дувана плаћа се такса из Т.бр. 233. Закона о таксама.

§ 21.

(1) Дозволу за сађење дувана може добити само земљорадник који због монополских кривица није искључен од садње дувана.

(2) Лица која немају делатну способност као и правна лица могу добити дозволу на име свог законитог заступника.

§ 22.

Пренос дозволе за садњу дувана на друго лице може се извршити само по одобрењу надлежне Дуванске станице. У случају промене поседника земљишта са засађеним дуваном, дужан је и стари и нови поседник ову промену одмах пријавити Дуванској станици, која ће дозволу пренети на новог власника, ако постоје услови из претходног §-а.

§ 23.

(1) Садилац дувана је обавезан да засади број струкова на земљишту како је у дозволи означено. Ко засади дуван на другом земљишту сматраће се као бесправан садилац. Као такав сматраће се и садилац који засади више од 10% од дозвољеног му броја струкова.

Закон о државним монополимa

(²) Садилац, који не посади дуван, има најдаље до 15 априла да врати дозволу Дуванској станици, а онај који посади мање од дозвољеног му броја, пријавиће то у истом року станици и поднети јој дозволу ради исправке.

§ 24.

Садилац је дужан посејати за расад само дуванско семе, које Монополска управа одобри или бесплатно да.

§ 25.

(¹) Садилац је дужан да на време спреми дувански расадник. Више садилаца могу се удружити ради подизања заједничких дуванских расадника.

(²) Садилац је дужан да непресађени расад поништи најдаље до 15 јуна.

§ 26.

(¹) Засађени ће дуван контролни службеник пребројати најдаље до половине месеца августа. Приликом овога бројања утврдиће се, да ли је дуван засађен на одобреном земљишту и у дозвољеном броју струкова, а пробним бројањем процењује се број листова.

(²) Бројању дужан је присуствовати садилац и представник општине, но бројање је пуноважно и кад му они не би присуствовали.

§ 27.

Ако су дувански садови после бројања претрпели ма какву штету, садилац је дужан, да о томе у року од 48 сати извести надлежног

контролног службеника. Тако ће се и поступити ако је оштећен већ обрани дуван.

§ 28.

(¹) Садилац не сме започети бербом дувана све дотле док се бројање струкова не сврши и док не извести контролног службеника да је дуван зрео за бербу.

(²) Садилац је дужан, да дуванско лишће бере постепено и оним редом (по рукама, бербама) како на струку сазрева и да га истим редом ниже на низове једнаке дужине.

(³) Количина дуванске бербе, којом се садилац задужује на самој дозволи, утврђује се бројањем и пробним мерењем дуванских низова као и пробним бројањем листова. Ако се при том утврди, да садилац има мању количину дувана од оне која је процењена приликом бројања струкова, биће дужан да тај мањак, ако прелази 5%, оправда.

(⁴) У погледу присуствовања сациоца и претставника општине бројању и мерењу из претходног става важе наређења из § 26, став 2, овога закона.

(⁵) Против задужења количином дувана по ставу 3 овог §-а садилац има право да се у року од три дана жали надлежној Дуванској станици. Против одлуке Дуванске станице нема места даљем правном леку.

§ 29.

(¹) Контролни службеници имају право да, у свако доба дана ради контролисања и прегледа дувана улазе у авлије, градине, њиве, винограде, дуванске расаднике, сушнице и зграде, а код садилаца дувана, за време бербе па све до предаје дувана, и у њихове станове.

(2) Преглед станова треба предузети с највећом пристојношћу, без поремећаја кућног мира, водећи рачуна о томе да се неоправдано не вређа добар глас, верски обичаји ни приватне тајне.

Посебне напомене

Видите и пропис тачке 5) под (1) § 103. овога закона.

§ 30.

(1) Садилац дувана је дужан, да обере све лишће, а заперке на дуванским стабљикама да кида и ништи. Гајење и брање дуванске отаве (филиза) забрањено је.

(2) Чим садилац заврши бербу дувана, дужан је да дуванске стабљике исчупа и поништи. У противном контролни службеник одређиће о трошку сadioца што је потребно да се то чини.

§ 31.

(1) Трошкове око дувана до његове предаје сноси садилац.

(2) Повезни материјал за дуван, произведен за државу, даје Монополска управа бесплатно.

§ 32.

Садилац је за сваки посао око дувана одговоран за рад своје чељади, слугу, наполичара и надничара.

§ 33.

(1) Монополска управа има право забранити садњу дувана за једну или више година у крају, за који се утврди да већи број садила-

ца намерно не предаје дуван у количинама предвиђеним у § 28, став 3, овог закона.

(2) Монополска управа има право да забрани садњу дувана у крајевима, у којима је дуванска биљка заражена болешћу, и то све дотле док опасност од заразе не престане.

§ 34.

(1) Монополска управа може уз јемство давати бескаматне предујмове сadioцима, који саде дуван за њене потребе.

(2) Предујам не може бити већи од четвртине просечне вредности очекиване бербе и не може се издати пре него што се дувански расад не пресади.

(3) На примљени предујам садилац је дужан дати Монополској управи обвезницу уз јемство двојице садилаца дувана. Таква обвезница не подлежи плаћању било какве таксе ни пристојбе. Поред тога износ предујма забележиће се у дозволи сadioца, а дато јемство у дозволама јемаца.

(4) Предујам мора се обрачунати приликом исплате за откупљени дуван, и то тако што ће се враћена обвезница рачунати као готов новац, ако је предујам обрачунат у целини. Ако то није случај задржаће се обвезница, на којој се одужење уписује са обрачунатим делом.

(5) Ако се предујам не може обрачунати приликом откупа с разлога, јер су откупни износи сadioца и јемца мањи од примљеног предујма, а садилац га не подмири у року од 30 дана, рачунајући од дана завршетка откупа, наплатиће се исти од њега, са свима трошковима и 5% камате од дана завршеног откупа административним путем по уредби о осигурању, принудној наплати и ненаплативости порезе.

Ако се ни овако од сациоца не може наплатити износ дужног предујма, наплатиће се на исти начин од јемаца, који јамче солидарно.

(6) У стечајном поступку против сациоца, његов дуван који подлежи откупу, има се предати Монополској управи односно задрузи за коју је сађен. Стечајној маси припада откупна цена за овај дуван по законским одбицима по § 45, став 2, овог закона.

(7) Ако се са сациоцем, за исплаћени предујам, обрачун не може извршити у целини или делимично приликом откупа дувана, из разлога што му је дуван био уништен или оштећен услед елементарних непогода, онда ће се дужан предујам или његов остатак обрачунати при откупу бербе у првој наредној години. Но ако се дужник у тој години не пријави као сацилац, поступиће се по ставу 5 овога параграфа.

4 Откуп дувана

§ 35.

(1) Дуван произведен за Монополску управу откупљују комисије за откуп дувана које одређује Монополска управа. У сваку од ових комисија улази, сем монополских службеника, и по један повереник (заменик) кога изабере сациоци.

(2) За повереника (заменика) не може бити биран активни државни или самоуправни службеник, ни бановински већник, ни народни посланик или сенатор.

§ 36.

(1) Општина ће, на тражење руковође комисије за откуп дувана огласити на обичајан начин дан и место предаје дуванске бербе.

(2) Сацилац мора предати целу бербу одједном и вратити дозволу. Изузетно, а у оправданим случајевима, може Монополска управа дозволити предају и у два пута.

(3) Ако сацилац преда мању количину дувана од оне којом је задужен (§ 28, став 3) мора тај мањак, ако прелази 10%, оправдати.

(4) Сматраће се да је сацилац дувана лично предао дуван, ако га неко други за њега преда и врати његову дозволу.

§ 37.

(1) Дуванска станица пре почетка откупа дувана утврдиће, из просечне бербе свог реона, узорке према врстама и квалитативним особинама дувана.

(2) Процену дувана врши оцењивач употребом дувана који се откупљује са узорцима из предходном става.

§ 38.

Процена дувана је јавна. У рад комисије за откуп дувана нико се не сме мешати. Ако неко то ипак покуша, руковођа ће комисије наредити да се исти уклони са места откупа.

§ 39.

Ако се предавалац дувана не задовољи проценом, дуван ће проценити руковођа комисије заједно за повереником. Не постигне ли се ни тада сагласност, оспорене количине дувана се издвајају и о њима даје коначну оцену стручни изасланик Монополске управе.

Посебне напомене

Уз овај § проучите и Т.бр. 233. таксене тарифе Закона о таксама.

§ 40.

(1) При откупу дувана одбијаће се од његове тежине изврстан проценат на име будућег ферментационог губитка и то, код ситнолисног дувана мањи а код крупнолисног већи. Тај ће проценат утврђивати сваке године Монополска управа пре почетка откупа дувана, а према години и пределу где се дуван гаји.

(2) Ако дуван има увећане влаге, одбиће се од његове тежине одговарајућа тежина увећане влаге, а поред тога ће се такав дуван строже ценити. Но ако се утврди, да је дуван вештачки влажен, бале у којима се нађе такав дуван оцениће се као отпадак (шкарт).

§ 41.

При откупу дувана у балама одбија се од утврђене бруто тежине сваке бале, на име даре, просечна тежина саргије и конопца, коју утврђује комисија пробним мерењем извесног броја саргија и конопца.

§ 42.

Ако се приликом процене утврди, да дуван није исправно сређен и да су у једној бали, међу више класе, умешани и калупи нижих класа, таква ће се бала проценити по најнижој класи која се у бали налази.

§ 43.

(1) Градобитном или механички поцепаном или којом болешћу зараженом дувану не може се признати цена, коју би тај дуван имао, да је остао неозлеђен или здрав.

(2) За фабрикацију неупотребљено дуванско лишће и одпатци не откупљују се и не пла-

ћају се. Мерењем се утврђује њихова количина и поништавају се. Ако се утврди квалитивном проценом, да је тај материјал саставни део седиоцевог задужења (§ 28, став 3), онда му се тај квантитет урачунава у бербу.

§ 44.

Садилац не сме без спроводнице износити дуван из својих зграда. Спроводницу издаје му контролни службеник бесплатно.

§ 45.

(1) Исплата откупљеног дувана вршиће се на дан процене.

(2) Од износа који седиоцу припада за предани дуван задржава се: накнада око откупа (§ 46), вредност упропашћеног повезног материјала, примљени предујам (§ 34), и новчане казне по овом закону на основу правоснажних пресуда, у колико нису већ наплаћене. Од остатка пак наплаћују присутни службеници надлежне пореске управе дужни порез на основу претходно поднетог списка.

(3) Никакве друге таксе ни дажбине не могу се од дуванског примања при исплати одбијати ни наплаћивати.

§ 46.

За подмирење издатака око откупа дувана наплаћиваће се од седиоца дувана по динара 0.30 од килограма од купљеног и исплаћеног дувана.

Посебне напомене

Видети §§ 4 и 45 овог закона уз прописе овог параграфа.

§ 47.

Члановима комисија за откуп дувана и њиховом помоћном особљу као и службеницима изаслатим од Монополске управе ради послова око откупа дувана припада дневна награда, висину које одређује Монополска управа по одобрењу Министра финансија.

5 Ферментација дувана

§ 48.

Откупљени дуван за Монополску управу ферментише се, сређује и чува се у монополским магацинима.

§ 49.

На име губитака при ферментацији и манипулацији непрерађених дувана обрачунаваће се ферментациони и магацински растур, висину којег утврђује правилником Монополска управа.

6 Производња дувана за извоз

§ 50.

Садњу дувана за извоз одобраваће Монополска управа постепено и подешавати је према развоју извоза и то само у одређеним реонима односно у њиховим деловима и на оним земљиштима, за које је утврђено или се испитивањем утврди, да се на њима могу производити дувани квалитета, порекла и типова који се на страним тржиштима траже.

§ 51.

У реонима, у којима је одобрена производња дувана и за извоз, један те исти сади-

лац може садити дуван или само за извоз или само за Молополску управу.

§ 52.

Наређења овога закона о садњи дувана за Монополску управу, важе и за садиоце дувана за извоз.

§ 53.

(¹) Садња дувана за извоз може се дозволити само у оним реонима, у којима садиоци дувана оснују задруге у циљу подизања заједничких магацина за дуван и за трговину дуваном (у даљем тексту закона скраћено „Задруга“). Задруга може обухватити и више реона.

(²) Задруга пријавиће Монополској управи свог одговорног пословођу чије постављење је везано за одобрење Монополске управе.

§ 54.

(¹) Задруга дужна је преузети, од својих задругара, сав дуван произведен за извоз и сместити га у задружне магацине.

(²) Задружни магацин подлежи сталном надзору Монополске управе.

(³) У задружним магацинима не сме се ништа држати сем дувана за извоз и прибора за дуван и канцеларију.

§ 55.

Задруга одговара за сваки неоправдани мањак дувана, који је нестао за време лежања дувана у њеним магацинима и до његове предаје извозној царинарници.

§ 56.

(1) Дуван произведен за извоз дужан је садилац предати задружном магацину најкасније до краја фебруара.

(2) Изузетно у оправданим случајевима може Монополска управа овај рок и продужити.

§ 57.

(1) За употребу постојећих зграда за смештање дувана за извоз потребна је дозвола Монополске управе. Ако се пак подиже, преуређује или дограђује која зграда за дувански магацин, издаће грађевинска власт грађевну дозволу тек пошто претходно достави планове Монополској управи и од ове добије сагласност.

(2) Ако Монополска управа захтева измене планова у границама грађевинског закона, грађевинска је власт дужна да ове измене унесе, као услов за грађење, у грађевну дозволу.

(3) Дозволу за употребу магацина у техничком погледу издаје грађевинска власт, а дозволу за почетак рада дуваном Монополска управа.

§§ 58.

Садилац не сме дуван, произведен за извоз, заменити или помешати дуваном произведеним за Монополску управу или обратно.

§ 59.

(1) Дуван произведен за извоз не може бити предмет приватне трговине за потрошњу у земљи.

(2) Без спроводнице Монополске управе не сме се износити дуван из задружних магацина. Спроводница се издаје бесплатно.

§ 60.

(1) Монополска управа је овлашћена да издаје прописе за руковање пословима око дувана за извоз.

(2) Задруга дужна је да сваку продају дувана из својих магацина у иностранство, ради издавања спроводнице, пријави Монополској управи и означи количине и врсте дувана, купца, излазну царинарницу, место испоруке и услове продаје.

§ 61.

Прописи за обрачунавање ферментационог и магацинског растура као и неупотребљивих одпадака у монополским магацинима важе и за дуване смештене у задружним магацинима. За мањкове и неправилности, који се при томе утврде, одговара Задруга.

§ 62.

Извоз дувана, било из монополских, било из задружних магацина, ослобођен је од плаћања споредних царинских такса, калдрмине и било каквих самоуправних дажбина.

7 Прерада дувана

§ 63.

(1) Врсте дуванских прерађевина, њихов састав, начин прераде и паковања, као и тежину одређује Монополска управа, а њихову

цену Министар финансија на предлог Монополске управе.

(2) На свакој јединици паковања за продају у земљи мора бити назначена врста, количина и цена прерађевина.

§ 64.

Дуванске отпатке може Монополска управа продавати и одобравати њихову прераду за пољопривредне и индустријске сврхе приватним лицима.

8 Продаја дуванских прерађевина

§ 65.

Продаја дуванских прерађевина у земљи врши Монополска управа непосредно или преко купаца великопродаје дувана и овлашћених малопродаваца дувана.

§ 66.

Продајне реоне одређује, по одобрењу Министра финансија, Монополска управа, а оне, у којима не врши непосредну продају, даје под закуп јавним надметањем на време до пет година. Ако Монополска управа оцени да је понуђени проценат превисок и да ће непосредним преговорима постићи повољније услове, или ако који уговор пре истека закупног рока престане важити, може дотични реон издати и непосредном погодбом или задржати за непосредну продају.

§ 67.

Монополска управа продаје дуванске прерађевине за готов новац, али је овлашћена да

их закупцима великопродаје и малопродавцима даде и на почек, под условима и уз гаранције које ће прописати Министар финансија по њеном предлогу.

§ 68.

Великозакупац има право продавати дуванске прерађевине само малопродавцима свога реона, а тако исто малопродавци морају куповати дуванске прерађевине само од великокупаца свога реона, односно непосредно од Монополске управе у реонима где нема великокупаца.

§ 69.

(1) Закупци великопродаје и малопродавци дувана могу бити само они држављани Краљевине Југославије, са пуним часним правима, који нису у последње три године били кажњени за монополске кривиче и нису под ислеђењем ради њих.

(2) Право на малопродају имају првенствено лица заштићена законом о инвалидима, а после њих сиромашне удовице и деца умрлих државних службеника.

(3) Садииоци дувана као и њихове задруге не могу бити малопродавци.

§ 70.

(1) Право малопродаје дувана дају и одузимају надлештва које Монополска управа правилником одређује.

(2) Противу тих решења има места жалби Монополској управи. Против њеног решења нема места даљем правном леку.

(3) Право на малопродају важи само за место и за просторије означене у дозволи. Дозвола се не може пренети на друго лице нити на друго место нити просторију без надлежног одобрења.

(4) Малопродаја дувана може се вршити и аутоматима и амбулантним продавницама.

(5) Изузетно могу се продавати монополске дуванске прерађевине гостима у јавним локалима, по одређеној продајној цени, али без права на проценат за малопродавце.

Посебне напомене

Жалбе из тачке (2) овог §-а таксирају се таксом из Т.бр. 6. таксене тарифе.

§ 71.

(1) Малопродавнице морају имати споља таблу монополског издања, на којој је државни грб и натпис „Продаја дувана“.

(2) У малопродавницама мора бити истакнут на видном месту ценовник дуванских прерађевина и дозвола за малопродају дувана.

§ 72.

Ни великопродавац ни малопродавац не смеју дуванске прерађевине квасити, мешати или мењати им садржину или облик паковања.

§ 73.

Процент за малопродавце одређује Министар финансија на предлог Монополске управе.

§ 74.

Монополска управа може у већим градовима, купатилима и климатским местима оснивати угледне продавнице и у њима продавати домаће и стране дуванске прерађевине.

ГЛАВА ТРЕЋА

Монопол цигар-папира

§ 75.

Као цигар-папир сматра се свиласта хартија тежине испод 30 грама на један м², која је својим саставом и својом обрадом подесна за пушење дувана.

§ 76.

(1) Монополска управа има искључиво право да производи, прерађује, увози и продаје све врсте цигар-папира.

(2) Производњу цигар-папира за потребе у земљи може Монополска управа привремено поверити и приватним творицама под својим надзором и уз услове која ће прописати.

(3) Производња цигар-папира за извоз је слободна, али подлежи надзору Монополске управе.

§ 77.

Само цигар-папир Монополске управе сме се у земљи стављати у промет и употребљавати за пушење.

§ 78.

(1) Продајна цена цигар-папира одређује се по наређењима § 7, став 1, овог закона.

(2) Продаја цигар-папира врши се на исти начин као и продаја дуванских прерађевина.

§ 79.

(1) У земљи може се израђивати свиласта хартија слична цигар-папиру само по одобрењу и под надзором Монополске управе, која ће прописати и њене техничке особине.

(2) Хартија из претходног става може се увозити само онда ако њене техничке особине одговарају условима, које пропише Министар финансија на предлог Монополске управе.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Монопол жижица, вештачких упаљача, ужегача и кремена

§ 80.

(1) Монополска управа има искључиво право да производи, увози и продаје жижице, упаљаче, ужегаче и кремене за њихово паљење.

(2) Монополска управа може производњу, увоз и продају жижица, упаљача, ужегача и кремена одобравати и приватним лицима под својим надзором, уз услове које ће прописати и уз наплату монополске таксе.

Посебне напомене

Немојте примењивати прописе овога § и § 81 док не проучите прописе § 137.

§ 81.

(1) Монополска такса и продајна цена жижица, упаљача, ужегача и кремена одређује се по наређењима § 7, став 1, овога Закона.

Посебне напомене

Видите напомену уз § 80.

§ 82.

Југословенски држављани као и страни држављанин који стално станује у Југославији, кад долази из иностранства и донесе собом један упаљач или један ужегач или њихове делове или кремене за њихово паљење, дужан је, у року од петнаест дана, од дана прелаза границе, да исте пошаље или однесе једној од овлашћених царинарница ради плаћања монополске таксе.

§ 83.

Упаљачи за специјалне рударске лампе сигурности и њихови резервни делови ослобођени су монополске таксе. Но кремене за паљење упаљача таквих лампи подлежи плаћању монополске таксе.

§ 84.

(1) Малопродавци дувана морају продавати и жижице.

(2) Право малопродаје упаљача и ужегача од обичног метала као и кремена за исте имају само малопродавци дуванских прерађевина по специјалној дозволи Монополске управе.

(3) Увоз упаљача од племенитих метала у циљу продаје одобраваће Монополска управа само имаоцима радња овлашћених за продају предмета из драгоцених метала.

ГЛАВА ПЕТА

Монопол соли

§ 85.

(¹) Као со у смислу овога закона сматрају се све врсте соли, које у себи садрже најмање 20 % (двадесет од сто) натријевог хлорида (\gg NaCl \ll) без обзира на начин њиховог добијања.

(²) Изузетно од предњег, неће се сматрати као монополисана со оне врсте соли, природне или вештачки справљене које садрже више од 20 %, а мање од 40 % натријевог хлорида, ако у своме саставу садрже друге соли које је својим присуством чине неупотребљивом за људску или сточну храну, и практично онемогућавају издвајање (екстракцију) чисте соли.

§ 86.

(¹) Монополска управа има искључиво право да производи, увози и продаје со за људску и сточну храну као и за индустријске сврхе.

(²) Као производња соли сматра се експлоатација солних рудника и издвајање соли из сланих вода.

Посебне напомене

Видите § 138. уз прописе овог §-а.

§ 87.

Употреба природне слане воде у индустријске сврхе дозвољена је само под надзором Монополске управе и под условима које она пропише.

§ 88.

Монополска управа даваће у крајевима, где је то потребно, посебне врсте соли за храну, прерађене према здравственим потребама.

§ 89.

(¹) Продају соли у земљи за људску и сточну храну врши Монополска управа непосредно или преко закупаца великопродаја и овлашћених малопродаваца соли.

(²) Продајне реоне одређује, по одобрењу Министра финансија, Монополска управа и даје право великопродаје у тим реонима под закуп јавним надметањем на време од 5 година. Ако Монополска управа оцени да је понуђени проценат превисок и да ће непосредним преговорима постићи повољније услове, или ако пре истека закупног рока који уговор престане важити, може дотични реон издати непосредном погодбом или задржати за непосредну продају.

§ 90.

Монополска управа продаје со закупцима великопродаје за готов новац, али је овлашћена да закупцима великопродаје даде со и на почек, под условима и уз гаранције које ће прописати Министар финансија по њеном предлогу.

§ 91.

(¹) Монополска управа може, под одређеним условима и по наплати снижене монополске таксе, дозвољавати увоз соли за здравствене, индустријске, занатске и пољопривредне сврхе, ако такве соли нема у земљи.

(²) Исто тако може Монополска управа со произведену у земљи продавати у привредне сврхе по сниженој цени.

§ 92.

(¹) За потребе индустрије, рударства, занатства и радиности уопште, со се мора продавати у денатурисаном стању тако, да се никако не може употребити за храну. Начин денатурисања и услове употребе одређује Монополска управа.

(²) Соли означене у § 91 овога закона и у претходном ставу продаје Монополска управа непосредно у својим соланама и стовариштима соли.

§ 93.

Продајна цена свих врста соли као и монополска такса на со која се по дозволи увезе у земљу, одређује се по наређењима § 7, став 1, овог закона.

ГЛАВА ШЕСТА

Монопол петролеума

§ 94.

Као петролеум сматрају се они производи дестилације нафте, катрана из каменог угља и парафинског шкриљца као и слични производи, добивени вештачким путем, којима је главни хемијски састав низ угљених хидрата течне конзистенције, па се могу употребити за осветљење и у обичној лампи.

§ 95.

(¹) Монополска управа има искључиво право да петролеум увози, израђује и продаје на велико.

(²) Монополска управа може увоз, изладу и продају петролеума одобравати и приватним предузећима, под својим надзором, уз услове које ће прописати и уз наплату одређене монополске таксе.

§ 96.

Монополска управа прописује техничке услове и особине, којима мора одговарати петролеум увезен или произведен у земљи ради продаје.

§ 97.

Монополска управа може одобравати домаћим рафинеријама петролеума и њиховим слободним сместиштима, да могу, под њеним надзором, денатурисати петролеум и продавати га за погон трактора и других пољопривредних справа као и за потребе рибарства. Услове за денатурисање прописује Монополска управа. На овакав петролеум наплаћиваће се снижена монополска такса.

§ 98.

Монополска управа одобрава приватна слободна сместишта за петролеум под условима које она пропише.

§ 99.

(¹) Наплату монополске таксе на увезени петролеум врши царинарница за рачун монополске управе.

(2) Ако се петролеум из царинарница упућује у слободна сместишта, монополску таксу наплаћују контролни службеници при износу петролеума из сместишта.

(3) Наплата монополске таксе на петролеум, израћен у домаћим рафинеријама, може се кредитовати до најдаље петнаест дана по истеку месеца, у коме је петролеум издат из рафинерија или њених сместишта. Услове и гаранције за ово кредитовање прописује Министар финансија на предлог Монополске управе.

§ 100.

Ако би продајна цена петролеума, према ценама на страним тржиштима, била несразмерно велика, Министар финансија има право да на предлог Монополске управе максимира продајну цену петролеума на велико.

ГЛАВА СЕДМА Казнена наређења

§ 101.

Новчаном казном троструке до десетоструке закинуте или закидању изложене монополске таксе казниће се:

1) ко без дозволе Монополске управе сади дуван (§ 16), а кад га је посадио на туђем земљишту казниће се и поседник земљишта, ако се према стварним приликама може утврдити, да је за пронађени дуван знао или морао знати;

2) ко неовлашћено увезе, држи, прерађује или продаје у земљи (§ 59, став 1) дуван;

3) садилац дувана, ако повреди наређења §§ 23, став 1, или 28, став 3, или 36, става 3, или 52 овог закона;

4) пословођа Задруге односно њени намештеници, ако повреде наређења §§ 55, или 59, став 2, или 60, став 2, овог закона;

5) ко неовлашћено увезе, израђује, прерађује, држи или ма на који начин ставља у промет цигар-папир или жижице или вештачке упалаче или ужегаче или њихове делове или кремене за њихово паљење;

6) ко неовлашћено увезе, производи, држи или ма на који начин ставља у промет со;

7) ко со увезену по сниженој монополској такси или со купљену по сниженој продајној цени употреби на нешто друго, а не на оно, зашто је била намењена;

8) ко свиласту хартију прерађену*) у књижице цигар-папира или ставља такве књижице у промет или их држи или њихове листиће употребљава за пушење;

9) ко изнесе монополисане предмете из слободних сместишта без плаћања монополске таксе;

10) ко одваја материјал, којима су монополисани предмети денатурисани;

11) ко денатурисане монополске предмете употреби у друге сврхе, не на оне, за које их је примио по сниженој цени;

12) ко повреди наређење §§ 82 или 83, друга реченица, овог закона.

*) У оригиналу у „Службеним Новинама“ оштампана је ова реч овако „прерађену“, — но, по необавезном мишљењу уредника ове књиге, требало би да стоји реч „прерађује“.

Посебне напомене

Уз прописе овога § и §§ 102 и 103 видите и проучите и §§ 4, 106—108, 111, 112, 118—123, 125, 126 и 141 овога закона.

§ 102.

Новчаном казном од 500 до 50.000 динара казниће се:

- 1) ко неовлашћено држи дуванско семе;
- 2) ко неовлашћено држи или употребљава машине, алат или друге справе за производњу или прераду монополисаних предмета;
- 3) ко неовлашћено производи дувански расад;
- 4) садилац дувана ако даде дувански расад лицу, које нема дозволе за сађење дувана или ако повреди наређења §§ 24 или 28, став 2, или 30, став 1, или 44 или 58 овог закона;
- 5) пословођа Задруге односно њени намештеници ако повреди наређење §§ 54, став 1, или 61 овог закона;
- 6) великопродавац монополисаних предмета ако повреди наређења §§ 7, став 2, или 68, или 72 или 78, став 2, или 100 овог закона;
- 7) малопродавац монополисаних предмета ако повреди наређења §§ 7, став 2, или 68, или 72, или 78, став 2, овог закона или ако набавља со с друге стране или од закупца другог реона, кад за то нема нарочитог одобрења, или ако кваси со или мења квалитет или облик исте;
- 8) ко неовлашћено израђује или увезе свиласту хартију (§ 79);
- 9) ко повреди наређење § 87 овог закона.

§ 103.

(¹) Новчаном казном од 50 до 5.000 динара казниће се:

- 1) садилац дувана ако повреди наређење §§ 22 или 23, став 3 или 25, став 2, или 27 или 28, став 1, или 30, став 2, или 36, став 2, или 56, став 1;
 - 2) пословођа Задруге односно њени намештеници ако повреди наређење §§ 54, став 3 или 57, став 1 или 3, или 60, став 1 овог закона;
 - 3) малопродавац монополисаних предмета ако повреди наређења §§ 70, став 3 или 71 или 84, став 1 или 2, или 89 или 100 овог закона;
 - 4) свако лице ако повреди наређење § 7, став 2, овог закона, а не подлежи казни по претходном §-у овог закона;
 - 5) свако лице које омета контролног службеника у вршењу дужности из § 29, став 1, овог закона, а његов поступак није кажњив по кривичном закону.
- (²) Новчаном казном из претходног става казниће се свако лице које повреди ма које наређење овог закона, за коју повреду није већ предвиђена казна као и свако лице које повреди прописе са општим важењем издате у границама овога закона, а ради његовог извршења.

Посебне напомене

Проучите §§ 125 и 148 уз прописе овога параграфа.

§ 104.

(¹) Код откривања монополских кривица из §§ 101 или 102 овог закона ухваћени монополисани предмети као и ствари, које су биле

потребне за извршење тих кривица, заплењују се у корист Фонда за сузбијање монополских кривица.

(²) Неовлашћено посејани дувански расади и неовлашћено засађени дувански струкови поништавају се, као и сви остали ухваћени монополисани предмети који се не смеју продавати нити се могу употребити за Монополску управу.

(³) Ако се утврди да су предмети из првог става овог §-а били неоправдано узапћени, па се осумњиченом не могу вратити, накнадиће му се њихова продајна вредност.

§ 105.

(¹) Ако је на делу ухваћени чинилац монополске кривице из §§ 101 или 102 овог закона непознат или је скитница, или нема сталног места становања, па се посумња да ће утећи или ислеђење отежати, а није у стању да плати казну или да је довољно обезбеди, уапсиће се и предати, најдаље за 24 сата, надлежној власти.

(²) У случају притвора расправља се монополска кривица најхитније.

§ 106.

(¹) Садилац који буде кажњен по §§ 101 или 102 овог закона не може добити дозволу за садњу дувана за једну до пет година по правоснажности кривичног решења, у коме се то мора изрично одредити.

(²) Наређење претходног става неће се применити на садиоца који од свог произведеног дувана неовлашћено држи мање од 100 грама.

§ 107.

Ако се у раду Задруга или приватних творница односно радионица монополисаних предмета утврди кривица из §§ 101 или 102 овог закона у таквом обиму, да су угрожени важни државни интереси, министар финансија може, на предлог Монополске управе, обуставити привремено или за увек њихов рад без права на оштету.

§ 108.

Казна великопродавца монополских предмета из §§ 101 или 102 овог закона повлачи раскид уговора о закупу, а казна малопродавца монополисаних предмета изи истих §§ губитак дозволе за малопродају монополисаних предмета за једну до пет година, што се у кривичном решењу мора изрично одредити.

§ 109.

(¹) Ако је монополску кривицу извршило више лица, осудиће се на казну свако посебице. На исти начин казниће се и помагачи монополских кривица.

(²) Сви осуђени солидарно јамче за наплату сведочких и присутничких дангуба и осталих кривичних трошкова.

§ 110.

(¹) Ако се не зна за учиниоца монополских кривица, а учињена је у кући односно у радњи, или у просторијама које кући односно радњи припадају, тако да је могла бити учињена само од укућана односно намештеника радње, сматраће се домаћин (старшина поро-

дице или задруге) односно власник радње као њен учинилац све дотле док не докаже противно.

(²) Код правних лица сматраће се као власник радње њихов пословођа.

§ 111.

(¹) Учиниоцу монополске кривице одмерава се казна према степену његове кривичне одговорности.

(²) При одмеравању висине казне узете се у обзир нарочито: године живота учиниоца, прилике под којима је кривица учињена, да ли је учинилац одмах кривицу признао, да ли се нарочито припремао за извршење кривице, да ли је био наоружан, да ли је било више извршилаца и саучесника, да ли се силом одупро државним органима при хватању, да ли је више дужности повредио, да ли је раније осуђиван за монополску кривицу, као и остале околности које се по својој природи морају сматрати као олакшавајуће или отежавајуће.

(³) Кад постоје олакшавајуће околности, а кривац је кривицу по овом закону учинио први пут, и кад се ради о незнатној количини маког монополисаног предмета, која може да служи само за личну потрошњу или употребу кривца, казна се може спустити до једне трећине најнижег овим законом одређеног износа новчане казне.

(⁴) Неће бити кажњен ко у време учињене монополске кривице није навршио 14 година живота, или није могао схватити њену природу и значај услед душевног растројства, помућене свести, слабоумности, или умне неразвијености.

§ 112.

(¹) Ако осуђени новчану казну из §§ 101 или 102 не плати или нема имовине, из које би се могла екзекутивно наплатити, замењује се сваких 50 динара новчане казне са једним даном затвора. Остатак испод 50 динара не узима се у обзир.

(²) Затвор може трајати најмање један дан, а највише за кривице из § 101 овог закона 6 месеци, а за кривице из § 102 највише 30 дана, и може се заменити у телесни рад, по један дан затвора у један дан телесног рада, на начин и под условима које прописује министар финансија у сагласности са министром унутрашњих послова и министром правде.

(³) Иследни притвор одрачунава се од новчане казне сходно наређењима става 1 овог §-а.

(⁴) За новчане казне, којима су по §§ 101 тачка 4, или 102, тачка 5, или 103, став 1, тачка 2, овога закона кажњени пословођа односно намештеници Задруге, одговара Задруга. Ако се ове казне не би могле наплатити од Задруге, наплатиће се од криваца а ако их ни ови не могу платити, замениће им се новчане казне по §§ 101 тачка 4 или 102 тачка 5 затвором по наређењима става 1 овог §-а.

(⁵) Новчане казне по § 103 овога закона не замењују се казном затвора.

§ 113.

Ако је учинилац које кривице из § 101 овог закона у поврату, а од извршења претходне кривице није протекло више од три године, може се поред новчане казне, осудити и на затвор до 6 месеци, који се не може заме-

нити новчаном казном. Ако се у овом случају и новчана казна мора заменити затвором по наређењима претходног § 5 став 1 може затвор трајати, изузетно од наређења претходног § став 2 највише годину дана.

§ 114.

Достава потказивача прима се без икакве таксе, а име потказивача, на његов захтев, чува се у тајности.

§ 115.

Помагач који остале учиниоце монополске кривице поткаже, пре него што је кривица откривена, ослободиће се сваке казне по овом закону.

§ 116.

Ако постоји опасност, да ће учинилац монополске кривице осујетити наплату износа по решењу о казни, отуђењем своје имовине, надлежна власт има право да обезбеди наплату новчане казне из његове имовине.

§ 117.

(¹) Сузбијање и хватање монополских криваца врше, по редовној званичној дужности, службеници Финансијске контроле, монополских и царинских власти и надлештава, као и сви службеници јавне безбедности који се сматрају јавном стражом.

(²) Дужност је сваког државног или самоуправног службеника да примећене монополске кривице достави властима, којима припадају службеници из претходног става.

(³) У случају потребе дужни су службеници из става 1 овог §-а указати помоћ лицу које гони монополске кривце.

§ 118.

За ислеђење кривица по овоме закону надлежни су главни одељци односно одељци Финансијске контроле. Монополска управа може, у појединим случајевима, одредити нарочитог иследника.

Посебне напомене

Видите § 121 овога закона.

§ 119.

Службеници из § 117 став 1 овог закона дужни су да саслушају кривце, који су извршили неку кривицу по овом закону, а записник о кривици (опис чина) морају одмах упутити главном одељку односно одељку Финансијске контроле, надлежном за ислеђење, заједно са узапћеним предметима и стварима (§ 104).

Посебне напомене

I Проучите и прописе § 121 овога закона.

II Кад Главни одељак прими (опис чина) записник о кривици, има одмах да настави извиђање а кад сврши са извиђањем одељак шаље цео предмет надлежној Фин. Дирекцији на даљу надлежност у смислу прописа тачке (1) § 121. овог закона.

§ 120.

(1) На кривице по овом закону, које су и царинске кривице, примењиваће се у свему царински законски прописи.

(2) О узапћеним монополисаним предметима и стварима (§ 104), изузев превозна односно преносна средства, извештаваће се најближа монополска установа, која је дужна да их прими и чува, док решење о казни не постане правоснажно.

§ 121.

(1) За решавање у првом степену по монополским кривицама надлежна је финансијска дирекција, на подручју које*) је дело открито, а у другом степену, по жалби окривљеног територијално надлежни Управни суд, који одобрава, преиначује, ништи или враћа ожалбено решење на дослеђење.

(2) Жалба на управни суд подноси се, путем финансијске дирекције која је донела решење о кривици, у року од 15 дана, не рачунајући у тај рок и дан у који је писмено решење достављено. Ако падне последњи дан рока кад Управни суд не ради, рок се продужује до првог радног дана. Жалба предата у року пошти као препоручено писмо сматра се да је у року поднешена.

(3) Поступак код Управног суда је усмен и јаван. На претрес морају се позвати жалилац, његов бранилац ако га има и заступник финансијске дирекције која је донела решење.

*) Хоће рећи „на чијем је подручју дело открито“ и т. д. Пр. Ур.

ње. Позив на претрес мора се предати најдоцније за осам дана пре претреса. Ако благовремено позвани не дође, претрес ће се и без њега обавити. Ако Управни суд у целости оснажи ожалбено решење, оно постаје правоснажно.

(4) На пресуду Управног суда, којом се мења или ништи ожалбено решење, може се изјавити жалба Државном савету, у истом року и на исти начин како се изјављује жалба Управном суду. Државни савет одбацује или уважава жалбу без позива странака.

Посебне напомене

I Видети и прописе §§ 122, 123 и нарочито 142.

II З апресуде по овим кривицама на плаћује се такса по Тбр. 229 таксене тарифе Зак. о таксама.

III На жалбе изјављене Управном суду против пресуда Фин. дирекције лепи се такса по Тбр. 230 таксене тарифе од 100 дин.

IV На жалбе изјављене Државном савету против пресуда Управног суда плаћа се такса по Тбр. 230. таксене тарифе Закона о таксама од 100 динара.

V Треба имати на уму да се на пресуду Управног суда не може изјавити жалба Државном савету ако је Управни суд у целости оснажио (пресуду) решење првостепене власти (фин. дирекције) Само ако Управни суд мења (преиначује) или ништи пресуду (решење) фин. дирекције онда се на пресуду Управног суда може изјавити жалба Државном Савету.

§ 122.

Сукобе о надлежности између финансијских дирекција решава министар финансија, а о надлежности између судова Државни савет.

§ 123.

Решења (одлуке, пресуде) о монополским кривицама достављају се писмено. У њима морају се навести докази и разлози, због којих се окривљени ослобођава или кажњава. У последњем случају морају се навести и олакшавајуће и отежавајуће околности, које су узете у обзир при изрицању казне, као и законска наређења, на којима се решење заснива. Сем тога има се у њима означити, колико износи казна затвора за случај да се новчана казна не би могла наплатити, као и надлештва (суд) и рок за подношење правног лека, таксе предвиђене за тај правни лек и надлештво коме се правни лек има предати.

§ 124.

(1) Обнови поступка за монополске кривице има места по закону о Државном савету и о Управним судовима, ако је против решења финансијске дирекције била поднета тужба Управном суду.

(2) Ако није била поднета тужба против решења финансијске дирекције Управном суду, а од правоснажности кривичног решења још нису протекле две године, може Министар финансија одредити обнову поступка, кад би се појавиле чињенице које чине невиност окривљеног вероватном. Но ни у том случају нема места оштете за издржану казну затвора,

а од већ наплаћене новчане казне може се вратити једино онај део који је унесен у Фонд за сузбијање монополских кривица.

§ 125.

(1) Кривице из §§ 101 и 102 овог закона застаревају за годину дана од извршења дела, а кривице из § 103 за три месеца. Застаревање се прекида сваком радњом која је због учињеног дела управљена против учиниоца у циљу гоњења као и учињењем сваке нове монополске кривице.

(2) Извршна решења по монополским кривицама застаревају за две године по њиховој извршности. Рок за застарелост извршних решења прекида:

1) судски кривични поступак до правоснажне осуде по кривичним делима, које је дотично лице учинило у вези са монополском кривицом;

2) свака оброчна отплата по § 131 овога закона;

3) решење о одлагању казне односно о прекиду казне затвора по § 132, став 1, и то за читаво време за које решење важи;

4) решење о привременом ослобођењу по § 132, став 2, овог закона, и то за читаво време означено у решењу;

5) свака радња решавајуће и извршујуће власти, која је предузета ради извршења кривичног решења.

Посебне напомене

Видите § 141. овога Закона.

§ 126.

(1) Смрт кривца која је наступила пре него што је пресуда стала на снагу, прекида свако даље поступање против њега.

(2) Ако кривац умре пре него што је решење о кривици донето, заплењени монополирани предмети припашће Фонду за сузбијање монополских кривица.

(3) Ако кривац умре пошто решење о кривици постане правоснажно, дужни износи по решењу наплатиће се из његове заоставштине.

§ 127.

(1) Правоснажно решење о новчаним казнама по монополским кривицама извршује власт (пореска, општинска) надлежна за порески овршни поступак према месту становања кривца, сходно прописима Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза.

(2) Трошкове овршног (егзекутивног) поступка сноси кривац, а наплаћују и зарачунавају се сходно Уредби о осигурању, принудној наплати и ненаплатљивости пореза.

§ 128.

(1) Пошто је новчана казна наплаћена, распоред новца који преостане пошто се од наплаћене новчане казне одбију редовна монополска такса, таксе по Закону о таксама, као и трошкови настали у току поступка, врши финансијска дирекција овако: једна трећина припада потказивачима и хватачима заједно, без обзира јесу ли државни службеници или не, а остатак фонду за сузбијање монополских кривица. Ако је хватач службеник финансиј-

ске контроле, одбиће му се од његове хватачке награде једна четвртина у корист Фонда финансијске контроле.

(2) Распоредна решења постају правоснажна кад их одобри Монополска управа, а против њих нема места никаквом правном леку.

§ 129.

Ако се новчана казна по кривичном решењу не може наплатити, мора финансијска дирекција, која је донела решење у првом степену наредити извршење казне затвором. Казна затвора до месец дана издржава се редовно у затвору код управних власти, а преко месец дана у судским затворима.

§ 130.

Финансијска дирекција која је решавала по монополској кривици може одобрити, ако кривац то заслужује, да износ по пресуди отплати у месечним оброцима, најдаље за три године рачунајући од дана, када је пресуда стала на снагу. Оброчне отплате на дуже време може одобрити Министар финансија.

§ 131.

(1) Почетак извршења новчане казне, односно издржавање казне затвора, може финансијска дирекција, која је донела кривично решење, на тражење кривца, а по образложеној потреби, одложити или већ започето издржавање казне прекинути најдуже за годину дана. За дуже одлагање односно прекидање казни надлежан је министар финансија.

(2) Но ако је кривац стар и изнемогао, или је болестан од трајне и неизлечиве болести,

или је душевно оболео, па се то констатује уверењем два државна лекара, Министар финансија може га ослободити издржавања казне затвора за увек или дотле док такво стање траје.

§ 132.

Кривац који издржава субсидијарну казну затвора, може у свако доба бити пуштен на слободу, ако положи износ новчане казне, по одбитку износа за издржани затвор у износу од 50 динара за сваки дан.

Посебне напомене

Овај § треба разумети тако: да кривац који издржава казну затвора уместо новчане казне коју није могао платити, може поново тражити да буде пуштен из затвора с тим да плати новчану казну. Само сад неће платити целу изречену новчану казну, већ ће му се сваки издржани дан затвора рачунати као отплаћених 50 динара и тако изнађена сума одбиће се од првобитне новчане казне и тек сума која после тога остане наплатиће му се при пуштању из затвора.

§ 133.

Државне управне и самоуправне власти дужне су пружити правну помоћ за ислеђивање монополских кривица и њихово решавање.

§ 134.

Монополска управа је овлашћена вршити надзор над ислеђењем и извршењем решења по монополским кривицама.

ГЛАВА ОСМА

Прелазна наређења

§ 135.

Готовина постојећег Фонда за осигурање садилаца дувана против штете од града предаће се Приморској и Зетској бановини сразмерно доприносима, које су сadioци тих бановина допринели у тај фонд, кад ове бановине проведу осигурање дувана по Закону о обавезном обезбеђењу усева и плодова од града од 10 фебруара 1931.

§ 136.

Износом постојећег Фонда за амортизацију машина и алата Маркарнице има се повести обртна главница Монополске управе.

§ 137.

Наређења §§ 80 и 81 ступају на снагу по престанку концесије Закона о 6 $\frac{1}{4}$ % монополском зајму Краљевине Југославије од 22,000.000. долара и уступању права продаје жижица од 22 новембра 1928.

§ 138.

У извршењу § 86 Солане у Креки и Симин Хану, са свом својом имовином, прелазе 1 априла 1932 године у управу Монополске управе.

§ 139.

На монополске кривице учињене пре ступања на снагу овога закона, по којима до дана

његовог ступања на снагу не буде донето правоснажно решење, примениће се блажи закон.

§ 140.

(1) Плаћања (казни, накнада, такса и трошкова) по пресудама, изреченим на основу наређења члана 81 Финансијског закона за буџетску годину 1924/25, члана 77 Финансијског закона за буџетску годину 1926/27, члана 67 Финансијског закона за буџетску годину 1927/28 и § 56 Закона о продужењу важности досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама, смањује се за 90% у пресуди означеног износа.

(2) Наређења претходног става примениће се на све монополске кривице извршене до дана ступања на снагу овог закона, без обзира да ли су до тог дана пресуђене или не.

(3) Наплаћени износи по пресудама, извршеним пре ступања на снагу овог закона, неће се враћати.

§ 141.

Наређења § 125 овог закона о застарелости не односе се на почињене кривице и донета решења пре његовог ступања на снагу.

§ 142.

(1) Иступне монополске кривице извршене пре ступања на снагу овога закона, у колико до тога дана не буду и пресуђене, пресудиће у првом степену надлежни Монополски инспекторати, односно Отсек инспекције Монополске управе, на пресуду којих оптужени мо-

же, у року од 15 дана по пријему пресуде, изјавити жалбу Монополској управи. Против одлуке Монополске управе нема места правном леку.

(2) Жалбе против пресуда финансијских дирекција по преступним монополским кривицама извршеним пре 1 априла 1927 године, које поднесу оптужени у року од петнаест дана по пријему пресуде, решаваће у другом и последњем степену Монополска управа.

§ 143.

Награде из фонда за сузбијање монополских кривица могу се исплаћивати само по кривицама извршеним после 31 марта 1926 године.

§ 144.

Износи наплаћених казни по монополским кривицама од 1 априла 1930 даље уносе се у Фонд за сузбијање монополских кривица.

Завршна наређења

§ 145.

(1) Ступањем на снагу овог закона престаје важити Закон о монополу дувана од 14 марта 1890 са изменама и допунама од 26 јануара 1900, од 11 априла 1902 и од 23 марта 1904, Закон о монополу соли са изменама и допунама од 23 јануара 1899, од 26 јануара 1900, од 29 априла 1902 и од 23 априла 1904 и Закон о установљавању нових државних монопола на жигице, петролеум, хартију за цигарете и

алкохол са изменама и допунама од 23 јула 1898, од 1 маја 1902 и од 23 априла 1904.

(²) До сада важећи прописи, издани на основу закона поменутих у претходном ставу 1, остају на снази, у колико нису противни ово-
ме закону, све дотле док се не укину или изме-
не на начин одређен овим законом.

(³) У колико се који закон, уредба, наред-
ба, правилник или распис позива на прописе
закона о монополу дувана, закона о монополу
соли и закона о установљавану нових држав-
них монопола, имају се подразумевати пропи-
си овога закона.

(⁴) Ступањем на снагу овога закона пре-
стају важити одредбе свих осталих закона,
који су у супротности са наређењима овога
закона.

§ 146.

Монополска управа може, у условима за
производњу, увоз, прераду и продају моно-
полисаних предмета предвидети новчане каз-
не, које овим законом нису предвиђене. Ова-
кве се казне извршују по прописима овога
закона.

§ 147.

Ближе одредбе за извршење овог закона
прописаће министар финансија на предлог Мо-
нополске управе. Он ће прописати монополски
кривични поступак и издавати опште прописе
за тачно и правилно примењивање наређења
овога закона.

§ 148.

Овај закон ступа у живот и добива оба-
везну снагу четири месеца од дана његовог
обнародовања у „Службеним новинама“.

5 децембра 1931 године

Београд

Посебне напомене

Овај Закон обнародован је у „Слу-
жбеним новинама“ Бр. 285 — ХСIII од
5 децембра 1931.

J. b.
39065